

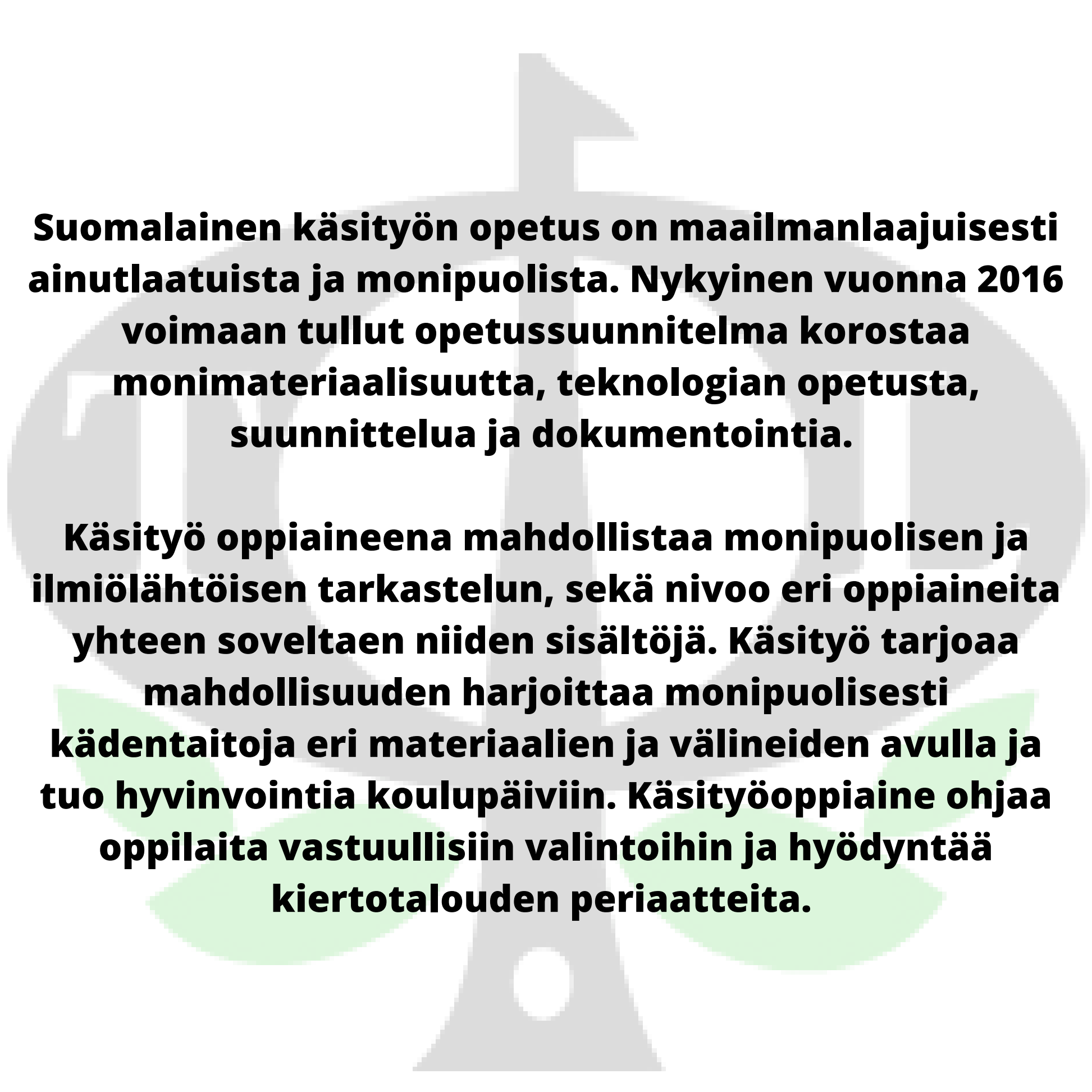
Käsityönopettajien Liiton kolme ratkaisua käsityötaitojen turvaamiseksi

Käsityön opetuksessa harjoitellaan monia yleissivistykseen kuuluvia taitoja kuten sinnikkyyttä, ongelmanratkaisukykyä ja syy-seuraussuhteita. Oppitunneilla opitaan yhdessä toimimista ja työelämätaitoja. Käsityöoppiaineen taitoja tarvitaan kaikissa ammateissa ja elämän osa-alueilla, ei pelkästään käsityövaltaisilla aloilla ja työtehtävissä.

Käsityöoppiaineessa opeteltavat taidot ovat kansalaistaitoja, jotka pysyvät yhä kiihtyvässä maailman muutoksessa mukana ja antavat valmiuksia uudistaa yhteiskuntaa.

Suomalaiset lapset ja nuoret ovat hyvin eriarvoisessa asemassa käsityön opetuksen osalta. Käsityön opetus perustuu tuntijakoon, joka on laadittu vuonna 2012. Kyseinen tuntijakoasetus painottaa taito- taideaineiden osalta paikallista päätöksentekoa. Taitojen karttumisen kannalta on eriarvoistavaa, kun mahdollisuutta oppia käsityötaitoja säätelee kunnan halukkuus järjestää opetusta.

Nykyinen tuntijako painottaa myös alkuopetuksen osuutta käsityönopetuksessa. Täten 4.-7. luokkalaisten käsityön tunnit ovat jopa puolittuneet aiempaan tuntijakoon verrattuna opetussuunnitelman tavoitteiden kuitenkin lisääntyessä. Alkuopetuksessa käsityö on askartelumaista, materiaaleihin tutustumista. Vasta myöhemmillä luokilla motoriset taidot ovat kehittyneet käsityötaitojen oppimiseksi ja työturvallisuusmääräyksien vuoksi mahdollisuus käyttää erilaisia koneita ja laitteita alkaa vasta yläkoulussa.

Suomalainen käsityön opetus on maailmanlaajuisesti ainutlaatuista ja monipuolista. Nykyinen vuonna 2016 voimaan tullut opetussuunnitelma korostaa monimateriaalisuutta, teknologian opetusta, suunnittelua ja dokumentointia.

Käsityö oppiaineena mahdollistaa monipuolisen ja ilmiölähtöisen tarkastelun, sekä nivoo eri oppiaineita yhteen soveltaen niiden sisältöjä. Käsityö tarjoaa mahdollisuuden harjoittaa monipuolisesti kädentaitoja eri materiaalien ja välineiden avulla ja tuo hyvinvointia koulupäiviin. Käsityöoppiaine ohjaa oppilaita vastuullisiin valintoihin ja hyödyntää kiertotalouden periaatteita.

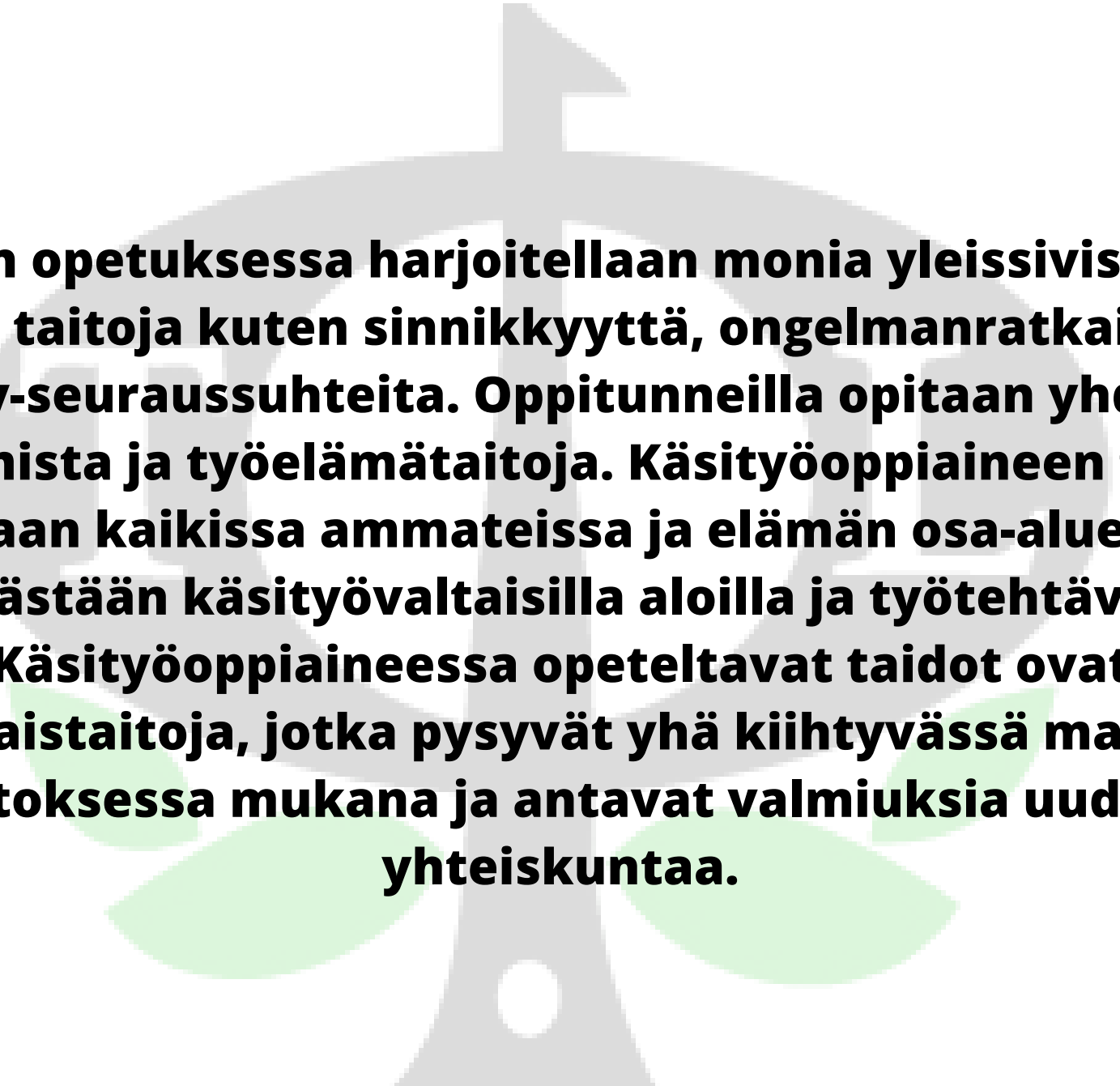

Käsiyönopettajien Liitto
Slöjdläraryöbundet ry

1. Käsiyön tunteja on lisättävä

**2. Opetusryhmän
enimmäismääräksi
määriteltävä laissa 16 oppilasta**

**3. Käsiyön asemaa lukiossa on
vahvistettava**

Käsityön opetuksessa harjoitellaan monia yleissivistykseen kuuluvia taitoja kuten sinnikkyyttä, ongelmanratkaisukykyä ja syy-seuraussuhteita. Oppitunneilla opitaan yhdessä toimimista ja työelämätaitoja. Käsityöoppiaineen taitoja tarvitaan kaikissa ammateissa ja elämän osa-alueilla, ei pelkästään käsityövaltaisilla aloilla ja työtehtävissä.

Käsityöoppiaineessa opeteltavat taidot ovat kansalaistaitoja, jotka pysyvät yhä kiihtyvässä maailman muutoksessa mukana ja antavat valmiuksia uudistaa yhteiskuntaa.

1.Käsityön tunteja on lisättävä

Tällä hetkellä suomalaiset lapset ja nuoret ovat hyvin eriarvoisessa asemassa käsityön opetuksen osalta. Hyvin monessa kunnassa käsityötä opiskellaan minimituntijaon mukaan, jolloin 4.-7. luokkalaisten käsityön tunnit ovat jopa puolittuneet aiempaan tuntijakoon verrattuna opetussuunnitelman tavoitteiden kuitenkin lisääntyessä. Monet opetuksenjärjestäjät ovat onneksi lisänneet käsityön tunteja, mutta nykyinen tilanne on epäoikeudenmukainen.

Käsityön nykyinen tuntijako ei mahdollista opetussuunnitelman mukaisten tavoitteiden oppimista. Ehdotamme, että tuntijakoa muutetaan. Käsityötä opiskeltaisiin jatkossa 1.-2. luokilla 2 vvh ja 3.-6. luokilla 8 vvh ja 7.-9. luokilla vähintään 3 vvh. Tunnit voisi ottaa 1.-2. vuosiluokkien käsityön tunteja vähentämällä, alakoulun taito- ja taideainevalinnoista ja yläkoulun muista valinnoista.

Käsityönopeettajien Liitto
Slöjdläraryöbundet ry

Tilanne nyt:

Uusi ehdotus:

	Tuntijako 2012	Vähimmäistunti- määrä	Uusi tuntijako	Vähimmäistunti- määrä
	1.-2.lk	4 vvh	1.-2. lk	2 vvh
	3.-6.lk	5 vvh	3.-6. lk	8 vvh
	7.-9. lk	2 vvh	7.-9. lk	3 vvh
Yht.	1.-9. lk	11 vvh	1.-9. lk	13 vvh

2. Opetusryhmän enimmäismääräksi määriteltävä laissa 16 oppilasta

Käsityön oppilasryhmiin tulee määritellä 16 oppilaan maksimimäärä, jotta työturvallisuus sekä OPS:n edellyttämä yksilöllinen ohjaus toteutuvat.

Mikäli ryhmään on integroitu erityisen tuen oppilaita, tulisi tämä ottaa huomioon kokonaismäärässä, jolloin maksimioppilasmäärä tulisi olla 12 oppilasta/ opetusryhmä per käsityön työskentelytapa.

Käsityön oppiaineessa käytetään materiaaleja, työvälineitä ja koneita, jotka voivat aiheuttaa vaaratilanteita. Työturvallisuuden ja pedagogiikan näkökulmasta oppiaineelle tulisi kirjata lakiin suurin sallittu ryhmäkoko (16 oppilasta), jotta turvallisuuteen liittyvät tekijät olisivat paremmin opettajan hallittavissa. Mikäli ryhmään on integroitu erityisen tuen oppilaita, tulisi tämä ottaa huomioon kokonaismäärässä, jolloin maksimioppilasmäärä tulisi olla 12 oppilasta/ opetusryhmä.

Käsityössä harjoitellaan taitoja, joiden oppiminen vaatii aikaa, toistoja ja ohjaamista niin yksilö- kuin ryhmätasolla. Suuressa ryhmässä aika oppilaan yksilölliselle ja kannustavalle ohjaukselle jää vähäiseksi.

3. Käsityön asemaa lukiossa on vahvistettava

Lukiodiplomia on kehitettävä lukiossa niin, että taito- ja taideaineiden lukiodiplomin suorittamisen status kasvaa ja diplomitodistuksella on nykyistä enemmän merkitystä jatko-opintoihin haettaessa. Käsityön lukiodiplomia on kehitettävä muiden lukiodiplomien rinnalla ja sen suoritusmahdollisuuksia on parannettava.

Suomessa ja maailmalla tarvitaan laaja-alaisesti sivistyneitä kädentaitajia kaikilla aloilla. Käsityö voi osana lukiokoulutusta olla vahvistamassa sitä, että meillä on tulevaisuudessakin käsistään taitavia lääkäreitä ja muotoilusta kiinnostuneita diplomi-insinöörejä. Tulevaisuudessa tarvitaan yhä ylioppilaita, jotka lukio-opintojen aikana ovat konkretisoineet teoriaa käsin kosketeltavaksi tekemiseksi. Lukiodiplomi on taito- ja taideaineiden “ylioppilaskirjoitukset” ja se tulee ottaa huomioon kaikkien alojen jatko-opintoihin haettaessa ylioppilastutkinnon tavoin.

Käsityön opintoja on tarjolla valtakunnallisesti harvoissa lukioissa. Käsityöllä ei ole lukiossa valtakunnallista opetussuunnitelmaa, vaan jokainen lukio laatii itse järjestämänsä käsityöopetuksen tavoitteet ja sisällön, käyttäen apunaan käsityön lukiodiplomiperusteita. Käsityön lukiodiplomiperusteiden säilyttäminen ja edelleen kehittäminen muiden lukiodiplomien rinnalla, ovat näin ollen tärkeässä roolissa lukiokäsityön säilyttämisessä.

Yhä useammassa lukiossa tulee olla käsityön opintoja tarjolla. Lukiokäsityön kehittämiseen tarvitaan lisäksi hyvää yhteistyötä alan eri toimijoiden välillä. Paikallisen yhteistyön mahdollistaminen ja mahdollisten raja-aitojen madaltaminen eri koulutusmuotojen välillä (esim. taiteen perusopetus, vapaa sivistystyö) ovat osaltaan toimia, joilla lukiokäsityön kehittämistä voidaan tukea päättäjien taholta. Yhteisenä tavoitteena on, että käsityö olisi yhä useamman lukiolaisen saavutettavissa tulevaisuudessa.